

हानी र क्षती

हानी र क्षती
भनेको के हो?

चरम मौसमी घटनाहरूको
परिणाम जस्तै :

गर्मीको लहर र खडेरि

चक्रवात र आँधी

...वा ढिलो सुरु हुने परिवर्तनहरू जस्तै:

समुन्द्री
सतहमा वृद्धि

मरुभूमिकरण

हिमनदी
पगलने

यसले उल्लेख गर्दछ कि जलवायु
संकटका नतिजाहरू उल्लेख गरिएको
क्षेत्रमा मानिसहरूले अनुकूलन गर्न
सक्ने क्षमता भन्दा पर हुन्छ ।

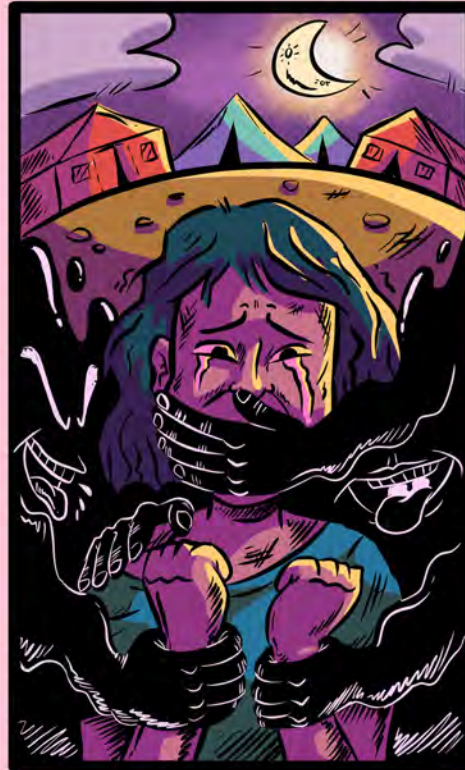
सवाल र चुनौतीहरू

... र गैर आर्थिक असरहरू
जस्तै संस्कृति र परम्परागत
ज्ञानको नास, मृत्यु, पैतृक
थातथलो बाट विस्थापन...

आर्थिक असरहरू जस्तै क्षति
तथा भञ्जगयतसमि, सम्पत्ती
र जीविकोपार्जन र विपद्को
सामना गर्दाको आर्थिक भार...

...र यौन तथा लैङ्गिक
हिंसामा वृद्धि, शारीरिक र
मानसिक स्वास्थ्य र
कल्याणमा क्षयिकरण ।

जलवायु कार्यमा हानी र नोक्सान
समावेश गर्ने मागलाई २०४६ देखि
२०५६को दशक देखि नै सरकारी
निकायहरूले अस्वीकार गर्दै आएका
छन्, जस्मा अमेरिकाले विपक्षको
नेतृत्व गरेको छ ।

महिलावादी मागहरू

हानी र नोक्सानीलाई
सम्बोधन गर्नुपर्छ,
अहिले नै !!!

तर नारीवादी र समुदायगत
तहका महिलाहरूको माग, हानी
र नोक्सानीलाई सम्बोधन गर्ने
र यस्का प्रतिध्वनिहरूलाई
निरन्तर गुन्जाइरहने हो ।

सम्पन्न राष्ट्रहरूको ऐतिहासिक जिम्मेवारी
सम्बोधन र जवाफदेहिताको माग सुनिश्चित गर्नुपर्छ
र प्रदूषकहरूलाई भुक्तानी गराउनुपर्छ ।

प्रत्यक्ष पहुँचको
आवश्यकता भएका
महिलाहरू र उनीहरूका
समुदायमा आधारित हानी
र नोक्सानीको लागि
वित्तीय सहयोग ।

गैर आर्थिक हानी
र नोक्सानीलाई
सम्बोधन गर्दा महिलाको
मानव अधिकारको उल्लंघन,
मानव जीवनको हानी र
जैविक विविधतालाई
सम्बोधन गर्नुपर्छ ।

अनुकुलन र न्यूनीकरण

अनुकुलन र न्यूनीकरण भनेको के हो?

अनुकूलनले प्रभावीत समुदायहरूलाई जलवायु संकटबाट समायोजन गर्न मद्दत गर्दछ, र यस्ता प्रभावहरूसँग सम्बन्धित जोखिमहरू कम गर्दछ।

न्यूनीकरणको उद्देश्य वायुमण्डलमा हरितगृह ग्यासहरूको उत्सर्जनको स्तर घटाउनु र/वा स्थिर गर्ने हो।

सवाल र चुनौतीहरू

अनुकुलन र न्यूनीकरणलाई समान प्राथमिकतामा राख्नुपर्छ। अधिकांश जलवायु वित्त न्यूनीकरणका लागि जान्छ।

२०७१/२०७२-२०७५/२०७६मा जलवायु वित्तको ८% मात्र अनुकुलनतर्फ गएको पाइन्छ।

यसैबीच न्यूनीकरण रकम प्रायः व्यवसायबाट- संचालित भूटा समाधानहरू जस्तै नवीकरणीय 'पुनर्नवीकरणीय' 'स्वच्छ' र 'स्मार्ट' तथा 'कम कार्बन' उर्जा परियोजनाहरूका लागि प्रयोग हुन्छ।

महिलावादी मागहरु

सिमेन्टका सामुद्रिक
पर्खालको सट्टामा
म्यानग्रीभलाई
प्राथमीकता दिने ।
महिलाहरुको मानव अधिकार,
व्यवसायीक
शक्ति होइन!

विकृति अनुकूलन बहिस्कार गरौ !
महिलाहरुको मानव अधिकारलाई
अघि बढाउन र अन्तरसम्बन्धमा
केन्द्रित हुनुपर्छ ।

विकसित देशहरुले
अनुकूलनका लागि जलवायु
वित्तपोषणमा आफ्नो ऐतिहासिक
दायित्व पूरा गरुन् ।

महिलाहरुसँग समाधानका

उपायहरु छुन!

लोकतान्त्रिक रुपमा योजनाबद्ध, लागू
गरिएका र अनुगमन भएका कार्यहरुले
महिला र उनीहरुको समुदायको
आवश्यकतालाई जवाफ दिन्छ ।

महिलाहरु र जलवायु संवेदनशील
समुहहरुको अनुकूलन, क्षमताहरु,
समाधानहरु र परम्परागत
ज्ञानलाई समर्थन गर्नुपर्छ ।

राष्ट्रिय विकास योजनाका बजेटमा
अल्पकालीन उपायहरुको सट्टामा
दीर्घकालीन उपायहरु समेटिएको ।

जलवायु संकटका प्रभावहरुलाई
कम गर्न वा अनुकूलन गर्न नसक्ने
समुदायहरुलाई क्षतिपूर्तिको
व्यवस्था ।

गलत समाधानहरू

गलत समाधानहरू भनेको के हो?

बजार-केन्द्रित जलवायु कार्यहरूले

जलवायु संकट समाधान गर्ने वाचा त गर्छन् तर त्यस्ता कार्यहरू मुख्यतया नाफा कमाउनेगरि डिजाइन गरिएको हुन्छ ।

वर्तमान परिप्रेक्षमा गलत समाधानहरू भनेको के हो?

कार्बन व्यापार र "नेट शून्य"

यदि धनी देशहरूले कम उत्सर्जन उत्पादन गर्न कार्बन क्रेडिट तिर्छन् वा उनीहरूले विश्वव्यापी दक्षिणमा उत्सर्जन घटाउने परियोजनाहरूका लागि कोष दिन्छन् भने उत्सर्जन व्यापार योजनाहरूले धनी देशहरूलाई पृथ्वी प्रदूषण जारी राख्न अनुमति दिइन्छ ।

'हरियो' र 'नवीकरणीय' ऊर्जा

कोइलाबाट सञ्चालित पावर प्लान्टहरूको विकल्पको रूपमा ऊर्जा परियोजनाहरू पुनः प्याकेज गरेतापनि यस्ता परियोजनाहरू मानिसहरू र वातावरणको लागि समान रूपमा विनाशकारी हुने गर्दछन् ।

विशाल बाँधहरू

आणविक उर्जा संयन्त्रहरू

जैविक डिजल वृक्षारोपन

प्रकृतिमा आधारित समाधानहरू

कार्बन अफसेट गर्न 'हरितीकरण' परियोजनाहरूको परिणामले समुदायहरूको विस्थापन, जमिन र समुन्द्र कब्जा र जमिनलाई एक बमली प्रणालीमा रूपान्तरण गर्छ ।

REDD+

(वन विनास र वन क्षयबाट उत्सर्जन घटाउने)

जङ्गल संरक्षण को नाममा वनमा बस्ने समुदाय, आदिवासी जनजाति र परम्परागत खेती गर्ने समुदायलाई वसिधापति गर्छ

जियो-इन्जिनियरिङ् र अन्य उच्च प्राविधिक योजनाहरूले

अत्याधिक महँगो, अप्रमाणित प्रविधि र जलवायु संकटको जडलाई सम्बोधन गर्दैन ।

जलवायु स्मार्ट कृषि

जलवायु स्मार्ट कृषि

कर्पोरेट स्वामित्वको आनुवंशिक रूपमा परिमार्जित जिवबाट उत्पादित बीउहरू, अन्यकृषि उत्पादनहरू र प्रविधिहरू बजार गर्ने कर्पोरेटाइज्ड कृषि प्रणालीले परम्परागत कृषि ज्ञान र अभ्यासहरू नष्ट गर्दछ ।

महिलावादी मागहरु

ऊर्जा लोकतन्त्र कायम राख्ने,
महिला नेतृत्वको जलवायु
समाधानलाई सम्मान र
प्रबर्द्धन गर्ने !

दिगो र लैङ्गिक-न्यायीक जलवायु
समाधानहरु प्राप्त गर्न निर्णायक
तहमा महिला नेतृत्व र
सहभागिताको सुनिश्चितता ।

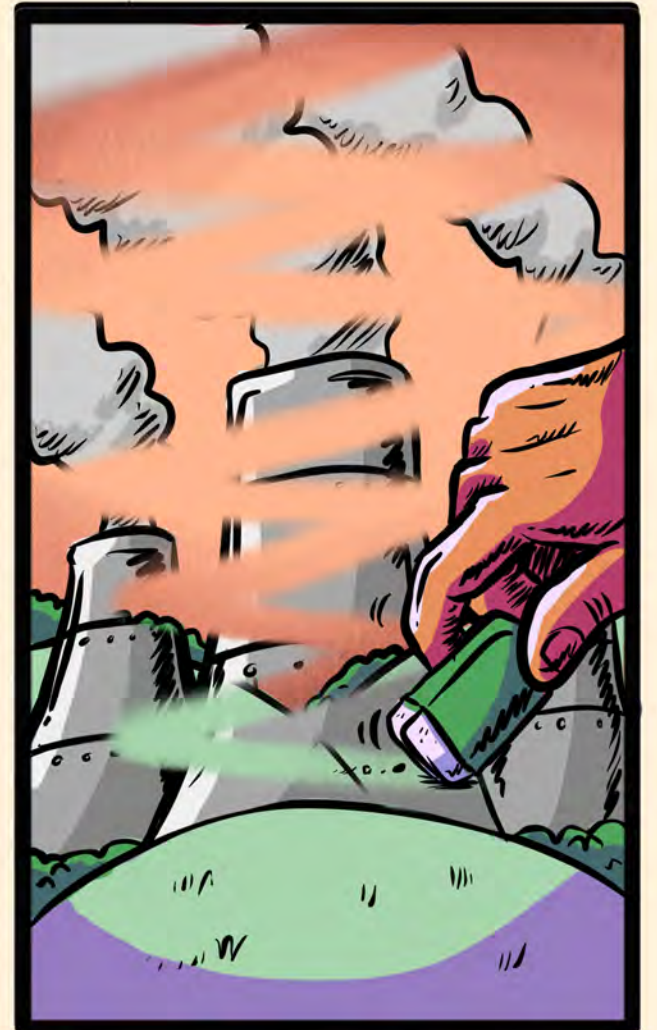
लोकतान्त्रीक पहुँच र
प्रविधि माथी नियन्त्रण

कर्पोरेट नेतृत्व, बजारमा
आधारित जलवायु समाधानहरु
रोक्नुपर्छ । हामी नेट सून्य होइन
वास्तविक सून्य चाहन्छौ !

पर्यावरण र महिला
मानव अधिकार
रक्षकहरुको संरक्षण

पर्यावरण
कार्यकर्ताहरुको
हत्या बन्द गर

जीवाश्म इन्धन उद्योगको
बहिस्कार गरौ

जलवायु वित्त

जलवायु वित्त भनेको के हो?

जलवायु वित्त

भनेको जलवायु संकटका लागि उत्तरी विश्वले आफ्नो ऐतिहासिक र वर्तमानको दायित्वलाई तीर्नु हो ।

सवाल र चुनौतीहरू

यो १ खरब डलर होइन

बंगलादेशका ग्रामीण परिवारहरूले मात्र जलवायु संकटलाई सम्बोधन गर्न कम्तिमा २ अरब डलर प्रति वर्ष (७९ डलर प्रति घरपरिवार) खर्च गर्दछन् ।^२

आफ्नो ऋण तिर्ने समय आयो!

जलवायु वित्त प्रायः वित्तीय संस्थाहरू र निजी बिचौलियाहरूको हातमा पुग्छ जसले विश्वव्यापी उत्तरका निगम तथा ठूला परियोजनाहरूले भुटा समाधानहरूका लागि वित्तिय सहयोग गर्दछन् ।

जलवायु वित्त सामान्यतया ऋणको रूपमा आउँछ । यसले गरिब देशहरूलाई ऋणको बन्धनमा धकेल्छ किनभने यस्ता देशहरू पहिले देखि नै ऐतिहासिक तहको ऋणहरूबाट पीडित छन् ।

धनी देशहरूले जलवायु संकटसँग जुध्न प्रति वर्ष १ खरब डलरको मूल्य तिर्ने आफ्नो राजनीतिक प्रतिबद्धतालाई पूरा गर्न असफल भइरहेका छन् । यद्यपी १.५ डिग्री सेल्सियस लक्ष्यलाई जीवित राख्न २०७७/२०७८-२०८६/२०८७ सम्ममा मात्र वार्षिक रूपमा कम्तिमा ४.५-५ नील डलरको आवश्यकता पर्दछ ।^१

^१ विवरण GLOBAL LANDSCAPE OF CLIMATE FINANCE 2021 बाट साभार

^२ विवरण IIED REPORT बाट साभार

महिलावादी मागहरु

लैङ्गिक-न्याय जलवायु वित्तले महिला र उनीहरुको समुदायको आवश्यकता र प्राथमिकताहरुलाई सम्बोधन गर्छ ।

विश्वका उत्तरी ध्रुवका देशहरुले अनुदानमा रकम उपलब्ध गराउनुपर्छ, ऋणमा होइन ।

जलवायु वित्त नीति, कार्यक्रम र परियोजनाहरुमा निर्णय लिनेमा महिलाहरुको अर्थपूर्ण सहभागिता र नेतृत्व सुनिश्चित गर्नुपर्छ ।

पर्यावरणीय दिगोपन सुनिश्चित गर्ने महिला र समुदायको नेतृत्व गरेका जलवायु समाधानहरुलाई समर्थन गर्न जलवायु वित्त प्रत्यक्ष रूपमा पहुँचयोग्य हुनुपर्छ ।